

Östtimors budget för 2019

Eftersom budgeten för 2018 inte trädde i kraft förrän den 27 september 2018 blev processen för att ta fram budgeten för 2019 försenad. Den påbörjades i september 2018. Den 7 november godkände ministerrådet ett budgetförslag som den följande dagen överlämnades till parlamentet. Parlamentets plenardiskussion om förslaget började den 12 december och pågick till den 22 december.

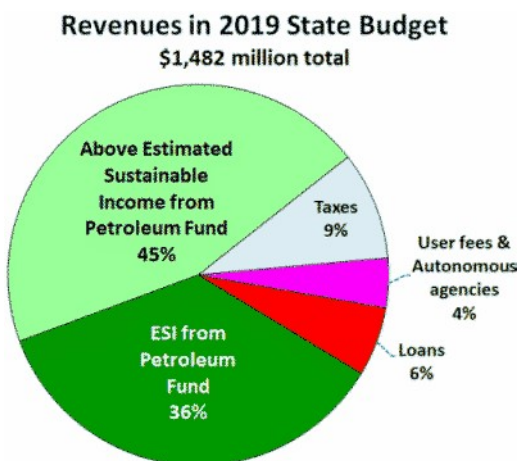
Då röstade man om ett ändrat förslag på totalt 2,132 miljarder dollar (US, som ju är Östtimors valuta). Det antogs med 40 mot 25 röster.

Presidentveto

President Francisco 'Lú-Olo' Guterres lade dock in sitt veto mot budgetförslaget då han inte ville godkänna 650 miljoner dollar för köpet av andelar av Greater Sunrise. Han menade att köpet skulle lämna för lite pengar för hälsovård, utbildning och infrastruktur. Parlamentet reviderade budgetförslaget den 31 januari och flyttade bort de 650 miljonerna. Det nya förslaget på 1,48 miljarder dollar antogs också med 40 mot 25 röster, alltså mot Fretilins röster.

Presidenten hade nu 30 dagar för att besluta sig för att antingen godkänna den nya budgeten eller åter lägga in sitt veto. Redan den 7 februari godkände han budgeten och den 11 februari förklarade han varför han godkänt budgeten och vädjade till parlamentet att göra framtida budgetar mer hållbara.

Godkänd budget

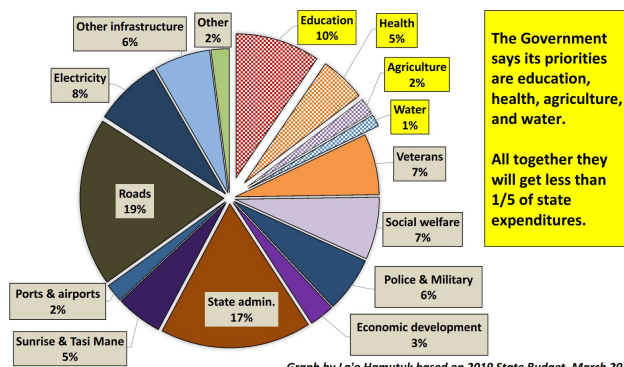
Världsbankens kommentar

I en rapport publicerad den 21 maj säger Världsbanken att den väntar sig ekonomisk tillväxt på 3,9 % 2019 och 4,6 % 2020. Den högre tillväxten från och med 2019 beror på ökade offentliga utgifter och förnyat förtroende

från konsumenter och företag.

Appropriations in the promulgated 2019 State Budget

\$1.482 billion total

En kraftig minskning av de offentliga utgifterna 2017 försvagade ekonomin 2017 och fortsatte att minska tillväxten 2018. BNP för icke-oljesektorn minskade 2018 med 0,7 %.

Större politisk och ekonomisk stabilitet samt ökade offentliga utgifter tillsammans med större privat konsumtion kommer att leda till ekonomisk återhämtning enligt Pedro Martins hos Världsbanken.

Rapporten konstaterar också att handelsbalansunderskottet minskade genom ökad kaffeexport, turism och minskad varuimport. Högre oljepriser internationellt bidrog också, trots minskad produktionsvolym, till förbättringar av den totala handelsbalansen.

Bakgrund

Ordinarie parlamentsval hölls i Östtimor 22 juli 2017. Det ledde inte till en regering med flertalet röster, varför dess budgetförslag för 2018 inte godkändes av parlamentet. Det blev till slut ett nyval 12 maj 2018 och den 9 juli 2018 en ny regering ledd av den förre presidenten Taur Matan Ruak från alliansen AMP bestående av partierna CNRT, PLP och KHUNTO.

8 ministrar och 3 ställföreträdande ministrar har inte godkänts av presidenten eftersom de har anklagats för korruption.

Tommy Pollák

Källor: <http://www.laohamutuk.org/econ/OGE19/18OGE19.htm>

<http://sea-globe.com/president-and-parliament-go-head-to-head-in-budget-showdown/>

[http://www.worldbank.org/en/country/timor-leste-publication/april-2019-timor-leste-economic-report-moving-beyond-uncertainty](http://www.worldbank.org/en/country/timor-leste/publication/april-2019-timor-leste-economic-report-moving-beyond-uncertainty)